

ČESKÝ POP ART

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_DVK4318

ČESKÝ POP ART

- Autor: Mgr. Jan Souček
- Vznik: 09 / 2012
- Téma: Umění 2. poloviny 20. století
- Předmět: DVK / 4. ročník
- Anotace: Obrazová charakteristika vývoje českého pop artu

- ◆ Dalším proudem předmětné malby, který se v 2. polovině 60. let dostává do české umění je pop art.
- ◆ Nejde určitě o jev masový, někteří autoři s pop artovými (nebo neodadaistickými) formami a prostředky experimentují krátkodobě, u některých tyto prostředky ožívují novofigurální tendence, ale několik autorů se věnuje pop artu programově a dlouhodobě
- ◆ Do umění pronikají **reklamy, comicsové seriály či jiné prvky masové kultury**. Pop-art vlastně hledá kontakt s lidským životem v konkrétním světě.
- ◆ Do českého prostředí se tento směr dostal především zásluhou **Jiřího Balcara**, který roku 1966 navštívil Ameriku, místo zrodu pop-artu. Spíše epizodní roli hraje pop-art v díle **Jaroslava Vožňaka**. S novofigurální tvorbou se prolíná v daném časovém úseku v tvorbě např. **Jiřího Načeradského** i **Adriany Šimotové**.
- ◆ Některé popové a dadaistické prostředky kontinuálně prostupují i tvorbu **Bedřicha Dlouhého** i jeho kolegů ze skupiny **Šmidrové**.
- ◆ Konceptně se pop artu věnuje např. **Aleš Lamr** a především **Josef Mžyk**.
- ◆ Zajímavou ukázkou popového vlivu je pozdní malířské dílo plzeňského rodáka, česko-amerického grafika a designéra **Ladislava Sutnara**.

JIŘÍ BALCAR

1929 - 1968

- Grafik a malíř, autor návrhů knižních úprav a plakátů.
- Byl členem skupiny Máj 57 a SČUG Hollar. Intelektuální vnímání světa a nesouhlas se současným stavem české kultury ho přivádějí 1955 do redakce časopisu Květen, který vytváří první diskusní platformu mladé tvůrčí generace.
- Balcarova tvorba z let 1956-59 motivicky navazuje na civilismus Skupiny 42, formálně vychází z expresionismu. Roku 1958 se přiklání k abstrakci, která však neztrácí souvislost s předchozí tematikou.
- Balcar se věnoval **abstraktní malbě** a syntetickým způsobem v ní zhodnotil prvky **lettrismu i strukturalismu**.
- Velmi pozorně sledoval proměny a hlavní znaky doby, v níž žil.
- V 60. letech byl jedním z prvních tvůrců českého **pop – artu**.

Dekret II, 1960

Do českého prostředí se tento směr dostal především zásluhou Jiřího Balcara, který roku 1966 navštívil Ameriku, místo zrodu pop-artu.

Měření dámy GBO /, 1966,
Barevná litografie, papír

Z cyklu PLQRB (Hlídá ji jak jelena ...)
1965, otisk, čínská tuš, akvarel, papír

Jiri Balcar
Predsednictvo, 1965

Rozhovory
1966

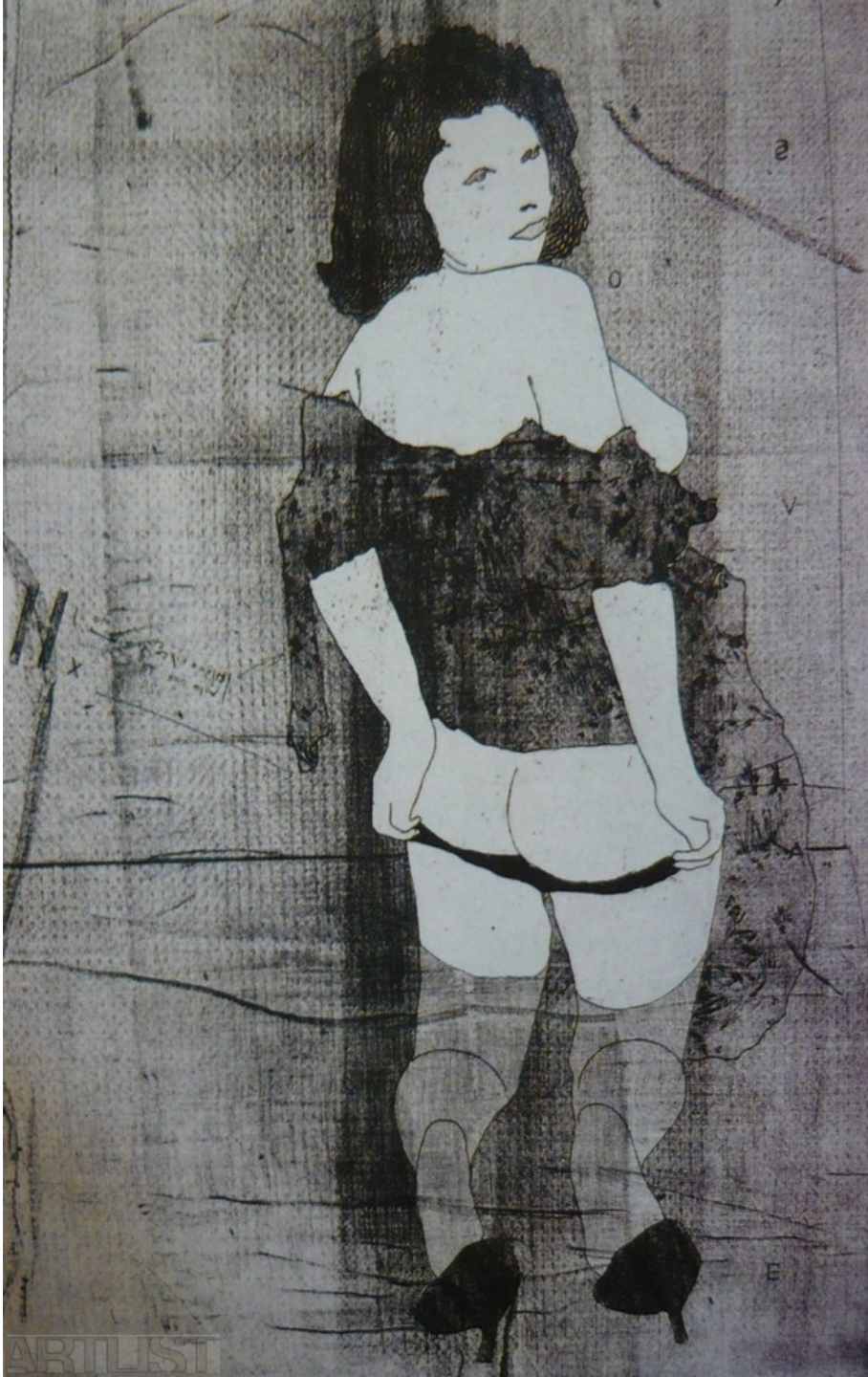

Figury, 1965

Bez názvu (Akt I)

1966

lept, 49, 5 x 32 cm

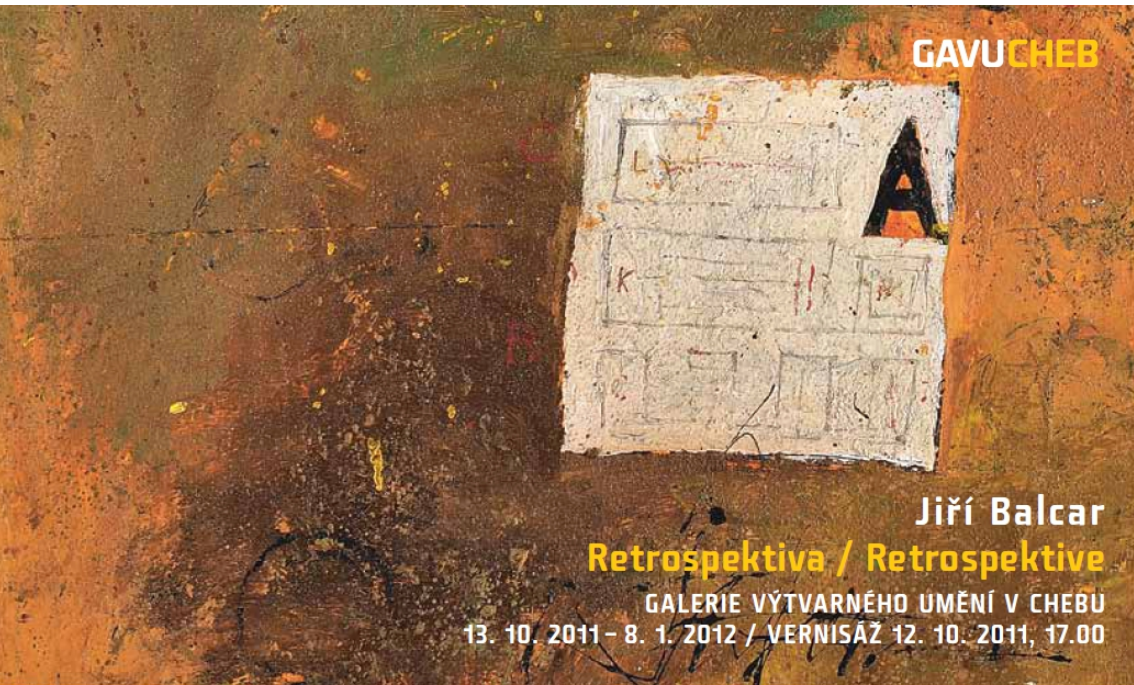

**Těžko popsatelná
společnost 1966**

**Měření
nemohlo
být
provedeno
1966**

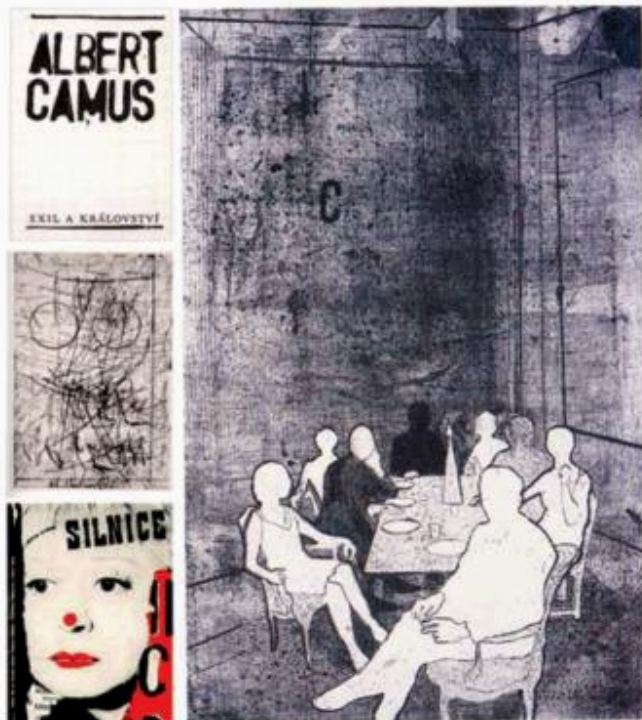

Jiří BALCAR

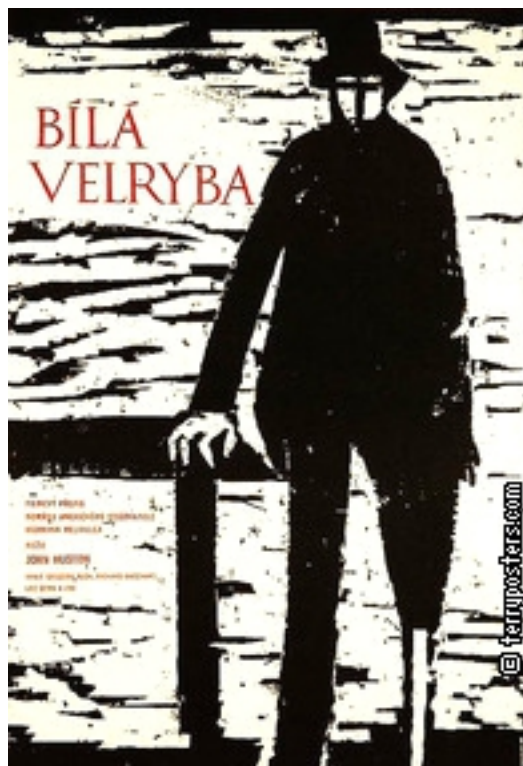
volná a užitá tvorba

Městské divadlo v Kolíně leden - únor 2005 přízemí a foyer 1. poschozí, vernisáž 21.1. 2005 představení představení

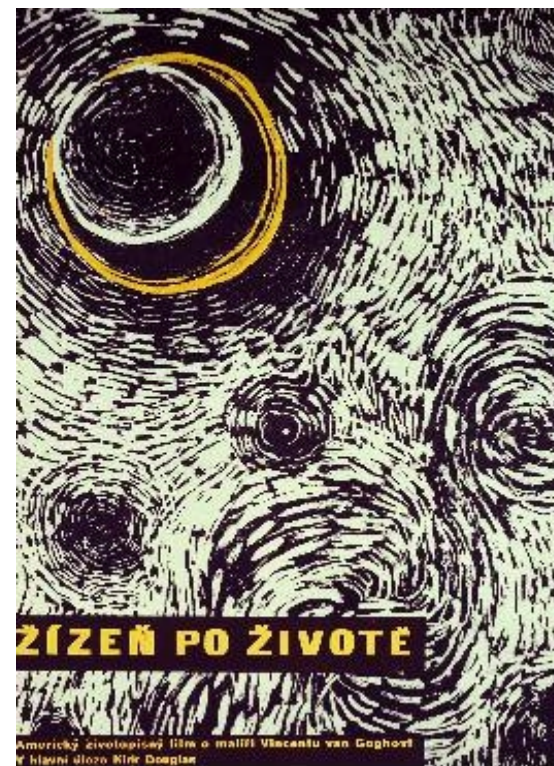

Dříve, než začal působit jako malíř, grafik a typograf, vystudoval dějiny umění na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a typografii na Vysoké škole umělecko-průmyslové v Praze u Františka Tichého a Františka Muziky.

V letech 1960–1967 vytvořil 43 filmových plakátů. V ranných 60. letech byl jedním z prvních průkopníků vstupu moderní výtvarné řeči do vytváření filmových plakátů (koláže, vytrhávání apod). Za plakát Bílá velryba získal v roce 1962 cenu Toulouse–Lautreca v Paříži.

Bílá velryba 1960

Žízeň po životě 1962

JAROSLAV VOŽNIAK

1933 – 2005

- Jaroslav Vožniak vystudoval Vysokou školu Uměleckoprůmyslovou a potom i Akademii výtvarých umění. Hned po studiích se stal členem skupiny „Šmidrů“. Jeho tvorba znamenala velký přínos k programu této skupiny.
- Snad nejvíc se Vožniak proslavil sérií ikon ve středověkém byzantském stylu, které však místo obvyklých světců zobrazovaly filmové hvězdy.
- Vožniak pařil k nejvýznamnějším představitelům českého poválečného umění. Jeho tvorba zahrnuje mnoho stylů od posurrealistického symbolismu až po zvláštní formu světového pop-artu. V 60. letech se Vožniak stal známým i za hranicemi Československa a jedním z jeho velkých zahraničních úspěchů byla i výstava ve Švédsku v roce 1968.

Obraz 1962

Jablonecké pohádkové léto roku 1968

Pohádkovost v moderním pojetí na výstavě reprezentovala především vstupní hala, jejíž výtvarnou dominantou byl cyklus portrétů zahraničních i domácích hvězd stříbrného plátna. Portréty slavných hereček, mezi nimiž nechyběla Marilyn Monroe, Brigitte Bardot, Ursula Andress, ale také Olga Schoberová a Karla Chadimová, svým zpracováním připomínaly pravoslavné ikony s plamínky věčného světla

- Jaroslav Vožniak vytvořil na základě objednávky cyklus ikon, jejichž ústředním motivem byly nejslavnější filmové hvězdy té doby – jednalo se pouze o ženské portréty – uvedené do středověkého prostředí byzantských obrazů.
- Konfrontace dvou odlišných světů vytvořila nebývale působivý rámeček, v němž se spojila věčnost a přítomnost.
- Obrazy, které byly určeny pro výstavu v Jablonci nad Nisou v rámci velké expozice, představující výsledky tamních skláren a pro světovou výstavu v Montrealu, byly ozdobeny jabloneckou bižuterií. Obrazy byly namalovány na dřevěných deskách shodnou technikou, která se používala ve středověku.

Vožniak Jaroslav
Portrét Jane Fondové
1968

Portrét filmové herečky zasazený
do imaginárního prostoru
vytvořeného částečně podle
starých ruských ikon a doplněného
novými prvky z moderního světa.

Jeanne Moreau
1967–1968

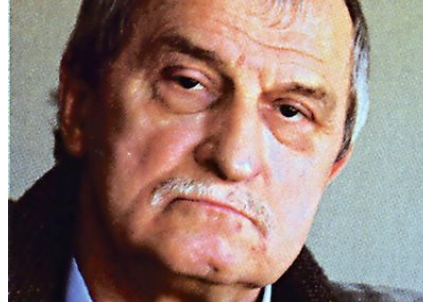

Jaroslav Vožniak: Sharon Tate, 1968

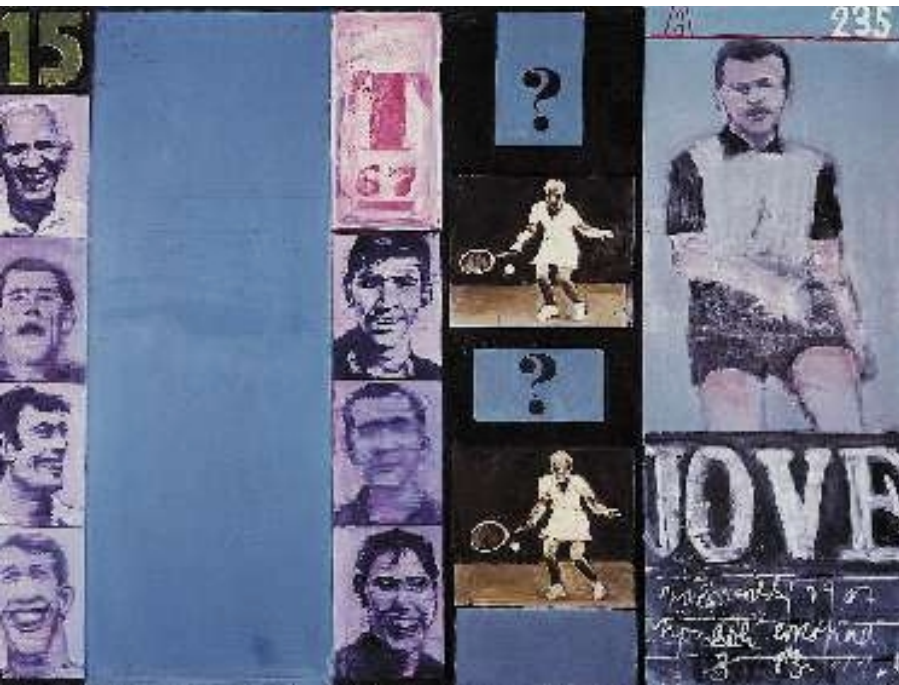
JIŘÍ NAČERADSKÝ

1939

Běžci

1964

Šampioni, 1967

Ke konci 60. let vytváří Jiří Načeradský velké obrazy založené na groteskní interpretaci média fotografie, zejména na sportovní náměty běžců:

Štrajchpuďlící, 1967

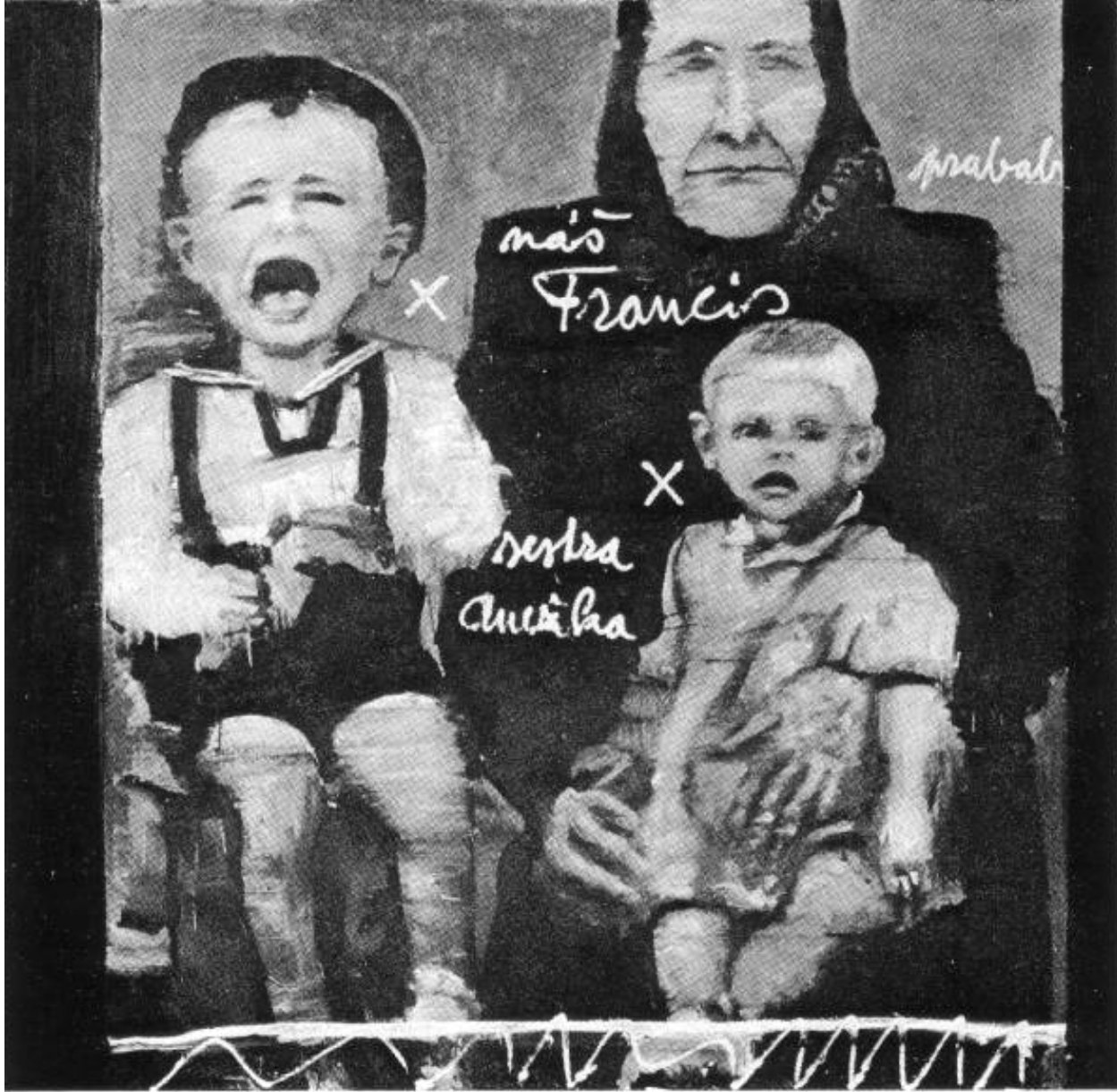
Cervenec - utek do hor, 1967

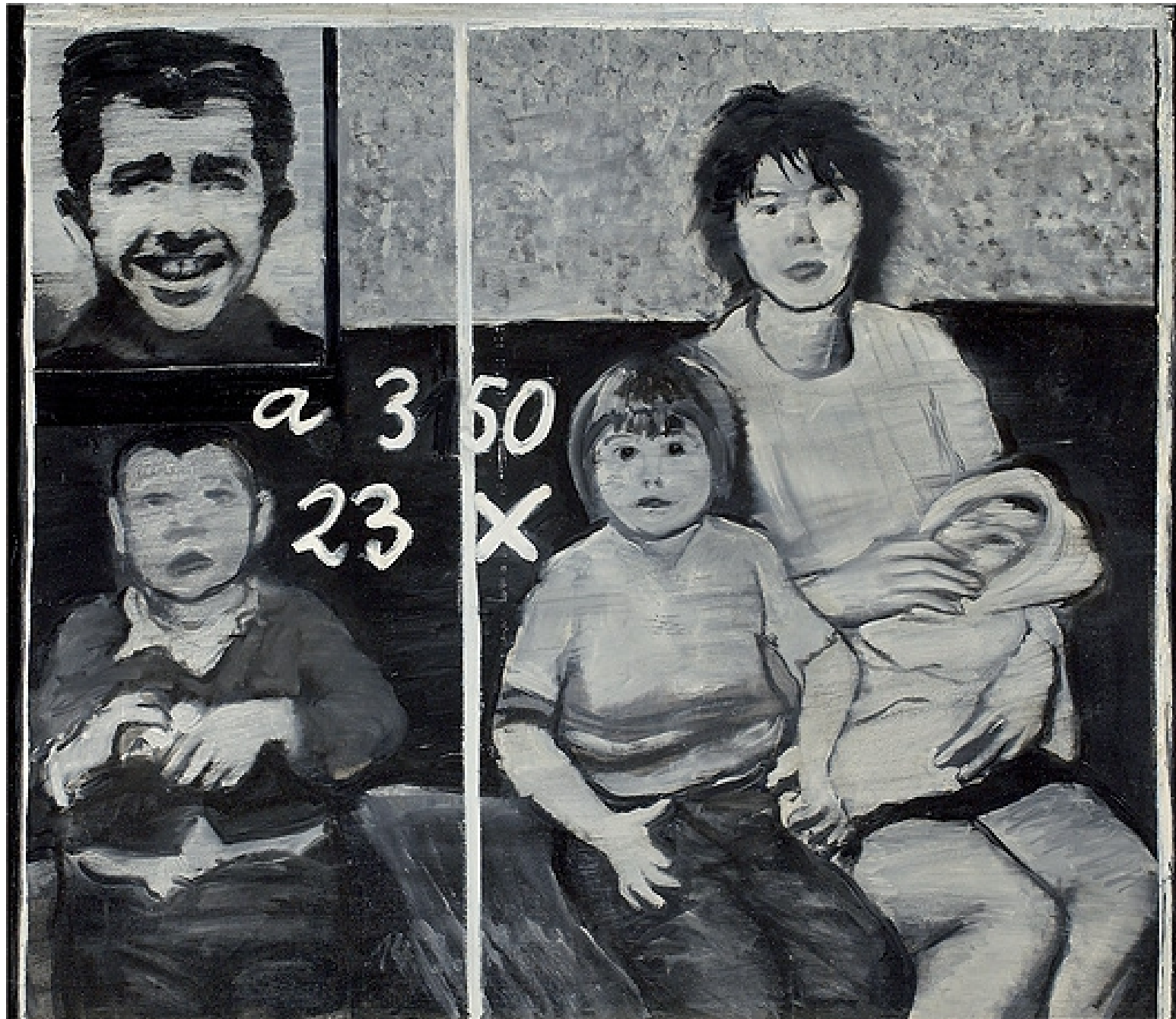
Dva fotbaloví hráči, 1967

Běžící dívky 1967, olej, plátno, v.180 cm, s.219,5 cm

Mlady Francis Bacon, 1967

Japonský pilot, 1967, olej, plátno, 130 × 150 cm

Jiří Načeradský 1967 OSTRAVA

GALERIE MODERNÍHO UMĚNÍ V ROUDNICI NAD LABEM

Vás srdečně zve na slavnostní zahájení výstavy z cyklu *Regionální galerie*

OSTRAVA! OSTRAVA!

NEJEN ZLATÁ ŠEDESÁTÁ ZE SBÍREK GVV V OSTRAVĚ

ve čtvrtek 9. února 2012 v 17 hodin.

Úvodní slovo pronese Mgr. Jiří Jůza, PhD., ředitel Galerie výtvarného umění v Ostravě.

V hudebním programu vystoupí MCH TRIO
ve složení Ivan Bierhanzl - basa, Jan Jirucha - trombon,
Mikoláš Chadima - saxofony, kytara, zpěv.

Výstavu podpořilo Ministerstvo kultury.

Potrvá do 15. dubna 2012.

Otevřeno denně kromě pondělí 10.00–12.00 13.00–17.00.

www.galerieroudnice.cz

OSTRAVA! OSTRAVA!

ADRIENA ŠIMOTOVÁ

1926

- patří k osobnostem, jež se podstatným způsobem podílely na utváření českého výtvarného umění 2. pol. 20. století.
- V letech 1945 - 1950 studovala VŠUP u Jos. Kaplického
- Spolu s V. Boštíkem, S. Kolíbalem, manželem J. Johnem, V. Janouškovou, VI. Janouškem, Alenou Kučerovou a dalšími byla členkou skupiny UB 12.
- V období konce šedesátých a první poloviny sedmdesátých let se jejím klíčovým tématem stalo zobrazování člověka vystaveného často mezním životním situacím. K tomuto tehdy v českém umění poměrně frekventovanému tématu ale na rozdíl od mnoha mužských protějšků přistupovala s hlubokým porozuměním pro jemné psychologické odstínění mnohdy citově vypjatých stavů lidské duše.
- V následujících desetiletích se pak tato autorčina tematická orientace rozvinula ve svébytnou výtvarnou fenomenologii obecně lidském rozměru, přičemž její výtvarný jazyk se stal nezaměnitelným

Zrcadlo 1962

Šimotová Adriena:
Stopy ženské intimity,
1969

Všední gesto 1969

Židle (bez názvu) 1971

Bez názvu 1972 – 73

ALEŠ LAMR

1943

- Aleš Lamr je výrazným uměleckým solitérem, který se vyznačuje originalitou na první pohled nezaměnitelného autorského rukopisu.
- Autorovy malby z přelomu 60. a 70. let jsou ovlivněny pop artem a komiksem.
- Obrazy ze sedmdesátých a osmdesátých let již představuje charakteristické znaky Lamrovy malby – hravost, grotesknost, barevnost, optimismus. Gejíry jasných barev, zjednodušených tvarů ve spleti motivů na jednobarevných plošných pozadích, neodolatelně lákají divákovu fantazii.
- Na rozhraní 80. a 90. let se Lamrovo tvarosloví mění, zvětšuje se míra abstrakce, ubývá tvarových mnohostí. Námětem obrazů se stává jediný symbolikou naplněný tvar

Čínský zubař, 1969

Panoramatická dáma, 1969

Jedlík zmrzliny

Bitva na Špenátovém poli, 1976

Hopsa hejsa

Burger King, 1979

JÁKOBOVA STUDNA
1992

KRASOHLED
1990

VÍŘENÍ 2004

DEO 2002

JOSEF MŽYK

1944

- narozen ve Vídni.
Pražský malíř a grafik, školený na Akademii výtvarných umění v Praze a na Ecole des Beaux-Arts v ateliéru prof. Oliviera Debré v Paříži.
- Uskutečnil opakované studijní pobyty ve Francii, v Gruzii, dále zejména v Itálii a v USA.
- Jako jeden z předních českých figuralistů je zastoupený ve všech významnějších galeriích výtvarného umění v České republice
- Pro jeho malířské kompozice je příznačný odtažitě dekorativní, plošný styl a světlá, bohatě diferencovaná barevnost.
- Z formálního hlediska jsou tyto malby utvářeny na principech, jakými se vyznačuje pop-art

Atelier Josefa Mžyka v květnu 1976

Černé křeslo II
1976

Žlutý pokoj
1974

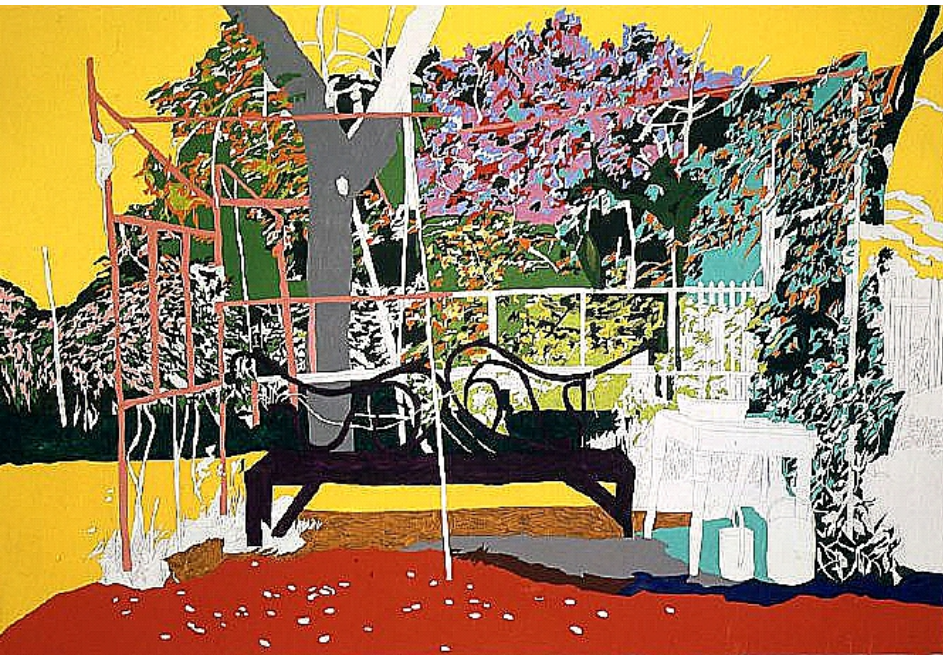
Hlava II - Pařížanka
1989

Toaleta II
1974

Autoportrét
1981

Fialová lavička, 1982

Nice, 1984

Přátelé
1987

Loren
1997

Modré křeslo
90. léta 20. st

Český rybník
1990

1988 - Praha, Nová síň
Josef Mžyk, práce z let
1974-1987

LADISLAV SUTNAR

1897 - 1976

- Plzeňský rodák od r. 1939 žijící v USA začal poutat pozornost až v nedávné době, de facto čtvrt století po své smrti.
- Vlivy popartu nese jeho malířská tvorba, které se intenzivně začal věnovat až v pozdním věku v penzi, kdy upustil od designérské činnosti.
- Jeho tvorba s ohledem na dobu vzniku vyniká neuvěřitelnou lehkostí, moderností a vyzývavou originalitou.
- Sutnar byl podobně jako mnozí jiní tvůrci popartového umění ovlivněn technologickými novinkami, jež pronikly i do umělecké tvorby. Konceptuálnost a svěží intenzita jeho grafických obrazů vychází z výrazu fotografie, koláže či filmu. Je založena na kontrastu a strohosti, které zdaleka nesnižují přiléhavou výpověď jeho obrazů.
- Ceněná a nejvíce známá je Sutnarova řada stylizovaných ženských aktů, jež představují malířovy fantazijní variace Venuše.

Venuše – série obrazů

Venuše s prstem na rtech

**Ladislav Sutnar: Americké Venuše (U.S. Venus).
Galerie Rudolfinum**

**Ladislav Sutnar: Americké Venuše (U.S. Venus).
Galerie Rudolfinum**

Ludislav Šufnar 65

Venuše tančící Go-Go

ZDROJE:

Literatura:

- **PIOJAN, José.** *Dějiny umění 10, 2. vyd. Balios, Knižní klub 2000. 300 s. ISBN: 80-242-0218-2*
- **BOIS, Yve-Alai, BUCHLOH Benjamin, FOSTER Hal, KRAUSSOVÁ Rosalind.** *Umění po roce 1900. Slovart 2007. 704 s. ISBN 978-80-7209-952-8*
- **Kol.:** *Umění 20. století - Malířství, sochařství a objekty, nová média, fotografie. 2. vyd. Slovart 2011. 838 s. ISBN 978-80-7391-572-8*
- **Kol.:** *20. století - Obrazová encyklopedie umění. 1. vyd. Slovart 2010. 329 s. ISBN 978-80-7391-335-9*
- **MICHELI, Mario de:** *Umělecké avantgardy dvacátého století. Praha SNKLHU 1964. 378 s.*
- **DEMPSEYOVÁ, Amy.** *Umělecké styly, školy a hnutí. 1. vyd. Slovart 2005. 304 s. ISBN 80-7209-731-8*
- **KRAUSS, Anna-Carola.** *Dějiny malířství od renesance po současnost. 2. vyd. Slovart 2008. 128 s. ISBN 978-80-7391-056-3*
- **PETROVÁ, Eva.** *Nová figurace (malba, grafika a plastika 60. a poč. 70. let). 2. vyd. Sčg Litoměřice, 1993. 122 S.*
- **Kol.:** *České moderní a současné umění 1890-2010 – 2. díl. vyd. Národní galerie, Praha 2010. 190 s. ISBN 978-80-7035-447-6*
- **Kol.:** *Záznam nejrozmanitějších faktorů... (České malířství 2. poloviny 20. století ze sbírek státních galerií). Rada státních galerií. 1994. 168 s. ISBN 80- 85016-24-9*
- **PLATOVSKÁ, Marie; ŠVÁCHA, Rostislav.** *Dějiny českého výtvarného umění VI (1958/2000). sv. 1+2. 1. vyd. Praha : Academia 2007. 1144 s. ISBN: 978-80-200-1489-6.*
- **KŘÍŽ, Jan. Aleš Lamr.** *Praha : Art D-Grafický atelier Černý, 2003. 271 s. ISBN 80-902892-2-3.*

Internetové zdroje

- http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=90
- <http://www.czech.cz/cz/Objevte-CR/Fakta-o-CR/Kulturni-fakta/Soudoba-vytvarna-tvorba>
- <http://tufle.cz/2011/03/11/cesky-pop-art-svetove-kvality-sutnar/>
- <http://www.artlist.cz/?id=5253> (BALCAR)
- <http://www.gavu.cz/jiri-balcar-retrospektiva/>
- <http://www.creativoas.cz/jiri-balcar.php>
- <http://www.galeriezlatahusa.cz/historie/a2002/>
- <http://www.creativoas.cz/jaroslav-voznik.php>
- http://www.citem.cz/promus11/picture.php?url=images/4RG/O_549_Ev.JPG
- http://www.citem.cz/promus11/index.php?page=catalogue&table=9¶ms=150%7C8;2;%7C0;1;'4RG';0;&recsId=&select_checked=&implicit_order=&savedPrevId=&connection_field=promus_id_a&promus_id_a=196895&deletePrev=939
- <http://udu.ff.cuni.cz/soubory/galerie/01%20Cechy/Klimesova%20-%20ceske%20umeni%201940-1970/index4.html>
- <http://udu.ff.cuni.cz/soubory/galerie/01%20Cechy/Klimesova%20-%20ceske%20umeni%201940-1970/index.html>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Adriena_%C5%A0imotov%C3%A1
- <http://www.creativoas.cz/adriena-simotova.php>
- http://archiv.galeriekvary.cz/Galerie_soubory/aktualnivystavy.htm
- <http://ghmp.cz/cs/web/guest/katalog/-/dila/detail/CZK:GHMP:US.M-2556;jsessionid=8520196489B885B2E9E3362143D05A1D>
- <http://www.lamr.cz/>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Ale%C5%A1_Lamr
- <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10267558128-vytvarnicke-konfese/211563231150004/video/>
- <http://www.mzyk.cz/>
- <http://www.mzyk.cz/obrazy.html>
- <http://www.mzyk.cz/vystavy.html>
- <http://www.designmagazin.cz/umeni/25776-sutnar-vystavuje-v-rudolfinu-nahe-americke-venuse.html>
- http://www.sutnar.cz/index_cz.html